

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ

ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥΣ

**Για να αναδυθεί το άλλο πρόσωπο
της δικηγορίας**

**ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΑΘΗΝΑΣ**

«ΑΝΟΙΞΑΜΕ» ΚΑΙ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ... το μεγάλο κεφάλαιο

Η τρίτη τριετία του Παξινού ήταν και η πιο καταστροφική για τους δικηγόρους, αλλά και συνολικά για τη μορφή της δικηγορίας, όπως τη γνωρίσαμε μέχρι σήμερα. Οι αλλαγές που συντελέστηκαν επιδιώκουν τη μετατροπή του δικηγόρου από υπερασπιστή δικαιωμάτων σε έμπορο. Αρχικά, τον Ιούλιο του 2010 επιβλήθηκε 23% ΦΠΑ ενώ ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών «συζητούσε» με τον Υπουργό Δικαιοσύνης.

Η δε καταστροφή ολοκληρώνεται με το λεγόμενο «άνοιγμα του επαγγέλματος». Ενώ μέχρι τώρα ακούγαμε ότι το επάγγελμα είναι κορεσμένο, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και η τρόικα αποφάσισαν το «άνοιγμα» του επαγγέλματος. Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε περί αντιφάσεων, αν και στην προκειμένη περίπτωση η λέξη «άνοιγμα» χρησιμοποιείται για να αποκρύπτονται οι πραγματικοί στόχοι του δήθεν «ανοίγματος» που δεν είναι άλλοι από τη μείωση του κόστους των δικηγορικών υπηρεσιών σε τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες, κεφάλαιο, καθώς και από την άρση των εμποδίων για τη πανελλαδική εξάπλωση των δικηγορικών εταιρειών.

Οι πιο πάνω αλλαγές βρήκαν συμμάχους και σε δύο δικηγορικούς συλλόγους, της Αθήνας και του Πειραιά. Στην Αθήνα, το διοικητικό συμβούλιο του ΔΣΑ υπερψήφισε να αυξηθεί η απαρτία της Γενικής Συνέλευσης από τους 800 στους 2.000 συμμετέχοντες, καταργώντας στην πράξη τις αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες. Και όταν συγκλήθηκε Γενική Συνέλευση, έγινε μόνο για να αποδειχτεί η «αδυναμία» πραγματοποίησης Γενικής Συνέλευσης. Έτσι συγκλήθηκε Γενική Συνέλευση όταν είχε πλέον ψηφιστεί και επιβληθεί ΦΠΑ, και μάλιστα στο Σπόρτιγκ που δεν είναι καν στο κέντρο, εκεί που βρίσκονται τα περισσότερα δικηγορικά γραφεία. Φυσικά, οι Παξινός, Βερβεσός, Ζαφειρόπουλος και Σχινάς είχαν πετύχει το στόχο τους: ο ΦΠΑ επιβλήθηκε χωρίς καμία αντίδραση και δεν πραγματοποιήθηκε Γενική Συνέλευση που θα αμφισβητούσε τις πολιτικές επιλογές της πλειοψηφίας του ΔΣΑ.

Και αν εκείνη την περίοδο πραγματοποιήθηκαν κάποιες αποχές με απόφαση της Ολομέλειας των προέδρων, αυτές πραγματοποιήθηκαν χωρίς να είναι κατανοητό ποιους στόχους θέτουν και παλεύουν οι δικηγόροι, ή μάλλον η ολομέλεια. Στόχος των Παξινού, Βερβεσού, Ζαφειρόπουλου και Σχινά αυτή τη φορά η απονομιμοποίηση της «αποχής». Είναι κατανοητό ότι αυτή η μορφή αγώνα, δηλαδή η αποχή του δικηγόρου από την εργασία του και συνεπώς την αμοιβή του, προϋποθέτει ότι είναι μια επιλογή που γίνεται συνειδητά από τον ίδιο μέσω αμεσοδημοκρατικών διαδικασιών και όχι από ένα διοικητικό συμβούλιο που δεν τολμά να «δοκιμάσει» την αντιπροσωπευτικότητά του.

Το «άνοιγμα δε του επαγγέλματος» και οι δεσμεύσεις απέναντι σε ΠΑΣΟΚ-ΝΔ- Ε.Ε.- τρώϊκα ανάγκασαν τους Παξινό, Βερβεσό, Ζαφειρόπουλο και Σχινά να αλλάξουν τακτική. Και αν η επιβολή του ΦΠΑ ήταν μια πρόσθετη φορολόγηση το «άνοιγμα του επαγγέλματος» είναι μια επιλογή για την μορφή άσκησης της δικηγορίας και «λειτουργίας» της δικαιοσύνης. Είναι η λυδία λίθος της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης στο χώρο της παροχής νομικών υπηρεσιών που μπορούν να αποφέρουν κέρδη σε τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και κεφάλαιο. Αυτή η ταξική επιλογή δεν άφηνε περιθώρια μήτε παρερμηνείας (με αποφάσεις περί «αποχών» της ολομέλειας) μήτε αμφισβήτησης (μέσω Γενικής Συνέλευσης). Ήταν και είναι μια επιλογή ανάπτυξης των δικηγορικών εταιρειών σε βάρος του έως τη δεκαετία του 90 κυρίαρχου και λιγότερο σήμερα μοντέλου του ελεύθερου επαγγελματία ή των συστεγαζόμενων δικηγόρων. Ήταν και είναι μια επιλογή μείωσης του κόστους παροχής δικηγορικών υπηρεσιών προς όφελος τραπεζών, ασφαλιστικών εταιρειών και κεφαλαίου. Αυτή η επιλογή είναι τόσο καθοριστική για τον τρόπο άσκησης της δικηγορίας και για το ρόλο του δικηγόρου στη σύγχρονη κοινωνία, που δεν έπρεπε να αμφισβητηθεί αλλά αντίθετως έπρεπε να χρησιμοποιηθούν και όλες οι εφεδρείες του συστήματος (Δ.Σ.Αθήνας, Δ.Σ.Πειραιώς, ΜΜΕ) για να περάσει. Ο (προεδρεύων στην Ολομέλεια) Παξινός προσέφερε απλόχερα υπηρεσίες σε κυβέρνηση-Ε.Ε.-τρώϊκα αποχωρώντας από την Ολομέλεια των προέδρων των δικη-

γορικών συλλόγων. Αποχώρησε ο πρόεδρος της Ολομέλειας ευελπιστώντας να μπούκοτάρει τον συντονισμό των δικηγορικών συλλόγων ενώ οι Βερβεσός, Ζαφειρόπουλος και Σχινάς με τις αποφάσεις τους στο διοικητικό συμβούλιο στήριξαν την επιλογή της αποχώρησης από την ολομέλεια, συνδιαλέχτηκαν με τον εκπρόσωπο της κυβέρνησης Καστανίδη για το νομοθετικό περιεχόμενο του «ανοίγματος» και διαβεβαίωσαν την κυβέρνηση ότι στην Αθήνα δεν πρόκειται να υπάρξει η παραμικρή αμφισβήτηση αυτής της πολιτικής επιλογής. Για γενική συνέλευση ή κινητοποίηση ούτε λόγος...

Οι Παζινός, Βερβεσός, Ζαφειρόπουλος και Σχινάς γνωρίζουν ότι αυτές οι επιλογές τους θα οδηγήσουν στην υπαλληλοποίηση και στην εξαθλίωση μεγάλο αριθμό δικηγόρων. Η άρση των περιορισμών αφορά τις δικηγορικές εταιρείες ενώ οι δικηγόροι που συνεργάζονται με τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες θα υποστούν τους «όρους» για τη μείωση του κόστους.

Στο μοντέλο λοιπόν του δικηγόρου-τεχνοκράτη «υπαλλήλου» της εταιρείας, εμείς επιλέγουμε τον δικηγόρο υπερασπιστή των δικαιωμάτων σε μία εποχή που αμφισβητούνται από κυβέρνηση, Ε.Ε. και τρόικα όλα τα κοινωνικά δικαιώματα. Σε μια εποχή που «καταργούνται» έννοιες όπως δικαιώματα, αλληλεγγύη, θεωρούμε ότι είναι απαραίτητη η ανάπτυξη συλλογικής δράσης και συνείδησης για την συνεύρεση και συμπίεση με τους εργαζόμενους και τη νεολαία που πλήττονται από την πολιτική της κυβέρνησης-Ε.Ε.-κεφαλαίου. Η δε ανάπτυξη συλλογικών διαδικασιών και δράσεων στον κοινωνικό μας χώρο είναι απαραίτητη όταν οι συλλογικές διαδικασίες απαξιώνονται στην

πράξη από Δ.Σ.Α. και κυβέρνηση. Η Εναλλακτική Παρέμβαση θεωρεί ότι οι κοινωνικές αλλαγές την αφορούν, όχι μόνον σε νομικό επίπεδο, αλλά ως μέρος αυτής της κοινωνίας που αγωνίζεται για να ανατρέψει τις αντιλαϊκές και αντεργατικές πολιτικές. Η Εναλλακτική Παρέμβαση αγωνίζεται για αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες που θα θέτουν στο επίκεντρο τα σύγχρονα προβλήματα της νεολαίας και των εργαζομένων, για την δυνατότητα πρόσβασης στη δικαιοσύνη όλων των πληττομένων στρωμάτων, για την «απονομή» δικαιοσύνης στα χαμηλά οικονομικά στρώματα, για το δικαίωμα στην εργασία, στη ψυχαγωγία, στη ζωή όλων των κομματιών της εργατικής τάξης (ελλήνων και μεταναστών).

Στον κλάδο μας οι πρόσφατες αλλαγές των εργασιακών σχέσεων (ελαστικά ωράρια, κατάργηση των συμβάσεων εργασίας κ.α.) εφαρμόζονται χρόνια τώρα και ο Δ.Σ.Α. ως ομοιεπαγγελματικός σύλλογος εθελουφλεί. Η πλειοψηφία του Δ.Σ. του Δ.Σ.Α. εκφράζοντας τα συμφέροντα μεγαλοδικηγόρων και δικηγορικών εταιρειών και την ανάγκη τους για φτηνό εργατικό δυναμικό, σκόπιμα αρνείται να αποδεχθεί την κατάσταση για να δαιωνίζεται η εκμετάλλευση των ασκουμένων και εμμίσθων συνεργατών. Η Εναλλακτική Παρέμβαση πιστεύει ότι είναι σκόπιμη η συγκρότηση σωματείου προκειμένου οι ασκούμενοι και οι έμμισθοι συνεργάτες να αναπτύξουν τη συλλογική τους δράση για να εξασφαλίσουν τα δικαιώματά τους όπως ωράριο, είδος εργασίας, ασφάλιση, αποζημίωση απόλυσης κ.ά. Οι ασκούμενοι δικηγόροι και οι έμμισθοι συνεργάτες είναι στον κοινωνικό μας χώρο το πληττόμενο και ασθενέστερο οικονομικά κομμάτι, και πρέπει άμεσα να βρει συλλογική έκφραση για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων του.

Με αυτές τις αντιλήψεις, με αυτούς τους στόχους και φιλοδοξώντας να εκφράσουμε τις εργατικές και λαϊκές ανάγκες, τους αγώνες ενάντια στο μνημόνιο και την αντιλαϊκή και αντεργατική πολιτική ΠΑΣΟΚ-ΝΔ-Ε.Ε.-τροϊκά, τους νεολαϊστικούς αγώνες για το δικαίωμα στην εκπαίδευση, την εργασία και τη ζωή δίνουμε καθημερινά τον αγώνα στον κοινωνικό μας χώρο και στην κοινωνία, και παρεμβαίνουμε στις εκλογές του ΔΣΑ στις 27 και 28 Φεβρουαρίου 2011. Στις εκλογές αυτές πρέπει να σταλεί μήνυμα αμφισβήτησης των επιλογών ΔΣΑ-κυβέρνησης-τροϊκά και να εκφραστεί ο αγώνας για την ανατροπή κάθε αντιλαϊκής και αντεργατικής πολιτικής με το ψηφοδέλτιο της ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.

- **Δημόσιες επενδύσεις στη λειτουργία του δικαστικού μηχανισμού**
- **Κατοχύρωση πραγματικού legal aid**
- **Επέκταση προεισπράξεων σε μεγάλες ιδιωτικές συμβάσεις**
- **Κατάργηση της άμεσης εκλογής του προέδρου και των υπερεξουσιών του. Μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων του κατά περίπτωση είτε στο ΔΣ, είτε στη ΓΣ**
- **Κατάργηση της ολομέλειας των προέδρων και καθιέρωση πανελληνίου αντιπροσωπευτικού δικηγορικού συνεδρίου ως οργάνου λήψης αποφάσεων και εκλογής πανελλαδικής εκπροσώπησης. Σύγκλησή του ανά τριετία, και έκτακτα όταν απαιτείται, με συμμετοχή συνέδρων, που εκλέγονται ταυτόχρονα με τις εκλογές για το ΔΣ**

ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ή αλλιώς «Για την υπέρβαση της κρίσης ρε γαμώτο!»

Νομιμότητα και δίκαιο. Ποτέ δεν ταυτίστηκαν οι παραπάνω έννοιες ούτε πολύ περισσότερο, το «δίκιο» των απλών ανθρώπων. Σήμερα όμως, περισσότερο από ποτέ, παρακολουθούμε τη νομιμότητα να κινείται ταχύτατα σε πλήρη αντίθεση με το δίκαιο και το δίκιο της εργαζόμενης πλειοψηφίας.

«**Δ**εν θα ανεχθούμε την ανομία!» βροντοφωνάζουν οι κυβερνώντες απειλώντας χιλιάδες εργαζόμενους, που συμμετέχοντας σε ένα νέο κίνημα αναπακοής, αρνούνται να «αγοράζουν με το κομμάτι» κοινωνικά δικαιώματα (υγεία, παιδεία, ελεύθερη και ασφαλή μετακίνηση, δημόσιες συγκοινωνίες κ.ά.), για τα οποία, δεκαετίες τώρα πληρώνουν μέσω άμεσης και έμμεσης φορολογίας. Τις ίδιες ημέρες, κορηγείται νέα οικονομική ενίσχυση στις τράπεζες και μειώνεται με νόμο, εκ νέου, η φορολογία των ανωνύμων εταιριών, κατά 5% επιπλέον, ενώ η «ανεξάρτητη» Δικαιοσύνη, ασκεί διώξεις, μεταξύ άλλων και για συκοφαντική δυσφήμιση ανώνυμης εταιρίας, στους διαμαρτυρούμενους για τα διόδια, πολίτες.

Η καταφυγή των μεταναστών στο υπό κατασκευή κτίριο της Νομικής, καταγγέλθηκε ομόθυμα από τα ΜΜΕ, την κυβέρνηση, την αντιπολίτευση της ΝΔ και του ΛΑΟΣ ως «Ανομία που δεν μπορεί να γίνει ανεκτή» γι' αυτό «πρέπει να γίνει άρση του Ασύλου και να επέμβει η Αστυνομία». Ήταν την ίδια μέρα που δημοσιεύταν το πόρισμα της SIEMENS δια του οποίου κορηγήθηκε, για άλλη μια φορά, ποινική και πολιτική Ασυλία στο πολιτικό προσωπικό που εισέπραξε τα δισεκατομμύρια ευρώ των «μαύρων ταμείων» από το γνωστό γερμανικό κολοσσό, για να του κορηγήσει εργολαβικά τις δημόσιες προμήθειες, οι οποίες (για να μην ξεχνιόμαστε) από τη φορολογία των πολιτών πληρώθηκαν και δη πανάκριβα.

«Σεβαστό το δικαίωμα στην απεργία, αλλά δεν μπορείτε να ταλαιπωρείτε τον κόσμο» κατακεραυνώνουν οι ίδιοι, κυβέρνηση αντιπολίτευση και μ.μ.ε., τους γιατρούς, τους εργαζόμενους στις συγκοινωνίες και τον Ο.Σ.Ε., καθώς και κάθε άλλο κλάδο που βρίσκεται σε αγωνιστικές κινητοποιήσεις. Πρόθυμος αρωγός της κυβέρνησης, η «ανεξάρτητη» Δικαιοσύνη, εκδίδει αλλεπάλληλες αποφάσεις κήρυξης παράνομης της εκάστοτε απεργίας, για λόγους... δημοσίου συμφέροντος(!). Άλλωστε, η κατάργηση του δημόσιου χαρακτήρα της υγείας και της παιδείας, η καταβάρθρωση μισθών και συντάξεων και η επιβολή ολοένα και ακριβότερων ανταλλαγμάτων για την κάλυψη οποιασδήποτε κοινωνικής ανάγκης, εντάχθηκαν ήδη στη νομιμότητα.

Στον ίδιο τόνο, «σεβαστό το δικαίωμα στη διαδήλωση» αλλά οι εκατοντάδες προ-

ΝΑ ΠΙΝΟΥΜΕ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥΣ
ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΔΥΘΕΙ ΤΟ ΑΛΙΟ ΠΡΟΣΩΠΟ
ΤΗΣ ΔΙΚΗΤΟΡΙΑΣ

ληπτικές συλλήψεις, οι τόνοι κυανιούχων χημικών, η αστυνομική βία που γεμίζει τα νοσοκομεία με «ύποπτους» τραυματίες μετά από κάθε κινητοποίηση και η κακουργηματική ποινικοποίηση δεκάδων αγωνιστών, διασφαλίζουν διά του νόμιμου τρόμου, την υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής. Παράλληλα η συλλογή και αποθήκευση των στοιχείων χιλιάδων πλέον προσαχθέντων και συλληφθέντων, αξιοποιείται από τις αστυνομικές και δικαστικές αρχές για την επαλήθευση του σεναρίου των δήθεν «συγκοινωνούντων δοχείων». Εν ολίγοις, προσωπικές, φιλικές και κοινωνικές σχέσεις των κάποτε προσαχθέντων, χρησιμοποιούνται ως στοιχεία ενοχής τους για συμμετοχή σε οργανώσεις ένοπλης βίας, «αποδεικνύοντας» έτσι, την ταύτιση της μαζικής κοινωνικοπολιτικής δράσης, με αυτές τις οργανώσεις...

«Θυσίες για την εξόφληση του δημοσίου χρέους», το οποίο αποτελεί δήθεν το αίτιο της κρίσης, αποκαλείται η καταδίκη της πλατιάς πλειοψηφίας στη φτώχεια. Κι όμως, η νόμιμη μείωση των μισθών και των συντάξεων, η προώθηση της ελαστικής και «μαύρης» εργασίας και της υποαπασχόλησης, στερεί από το δημόσιο, αντίστοιχα ποσοστά φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων (τα οποία θα συνέβαλαν στην εξόφληση του χρέους). Η νόμιμη κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων σε όλες τις επιχειρήσεις, αυξάνει τα κέρδη τους, καταργεί θεμελιώδη εργατικά δικαιώματα χωρίς να συμβάλει στην εξόφληση του δημοσίου χρέους (αφού επιπλέον μειώνει περαιτέρω τη φορολογία τους, ανεξαρτήτως κρίσης)

Στην πραγματικότητα, η καπιταλιστική κρίση δεν εγκαίνιασε, αλλά επιτάχυνε βίαια την υλοποίηση προειλημμένων επιλογών. Η απαλλαγή του κράτους και των επιχειρήσεων από κάθε κοινωνική υποχρέωση και η αντίστοιχη αποστέρηση των εργαζομένων από κάθε δικαίωμα, αποτελεί στρατηγική που υλοποιείται από χρόνια, τόσο από τις

εναλλασσόμενες κυβερνήσεις (ΠΑΣΟΚ - ΝΔ) όσο και από την Ευρωπαϊκή Ένωση (σε όλο το έδαφος της οποίας, λαμβάνονται ανάλογα μέτρα). Η κρίση επιτάχυνε αυτή τη διαδικασία. Όλα τα κοινωνικά αγαθά (υγεία, παιδεία, συγκοινωνίες, ασφάλιση κλπ) αποτελούν πλέον πεδία επενδυτικής δραστηριότητας και «πρέπει» να αποφέρουν κέρδη, είτε παραμένουν κρατικά είτε ιδιωτικοποιούνται. Ούτως ή άλλως, το κέρδος δεν πρόκειται να μετατραπεί σε κοινωνικό όφελος. Γι' αυτό, πέρα από τις ιδιωτικοποιήσεις, τοποθετούνται managers σε δημόσια νοσοκομεία και πανεπιστήμια, τα οποία εντάσσονται στην «Αγορά» και θα πρέπει πλέον να λειτουργούν επιχειρηματικά και να είναι κερδοφόρα! Οι εργαζόμενοι από την άλλη πλευρά, καλούνται να πληρώνουν «με το κομμάτι» για κάθε χρήση δικαιώματος, από το μαιευτήριο και τον παιδικό σταθμό έως το σχολείο, το πανεπιστήμιο, το δρόμο. Ακόμη ακριβότερα τη δικαστική προστασία. Με αυτόν τον τρόπο τα δικαιώματα μετατρέπονται σε εμπορεύματα (αφού εξαρτώνται από την καταβολή ανταλλάγματος και δεν είναι προσιτά σε όλους), ενώ ο άνθρωπος σε μονάδα παραγωγής επιχειρηματικού κέρδους.

Σ' αυτή την κατεύθυνση αναδιαρθρώνεται το σύνολο των κρατικών θεσμών και μηχανισμών. Τα τελευταία «βαρίδια» του πάλαι ποτέ κράτους πρόνοιας εγκαταλείπονται, οι δημόσιες υπηρεσίες στοχοπροσηλώνονται στην κερδοφορία, η Δικαιοσύνη στην καταστολή των κοινωνικών αγώνων, η κυβέρνηση στους οικονομικούς δείκτες. Στελέχη πολυεθνικών εταιριών που αναλαμβάνουν δημόσια έργα, τοποθετούνται στις Γενικές Γραμματείες των αντίστοιχων υπουργείων. Οι κατασταλτικοί μηχανισμοί διογκώνονται και στρατιωτικοποιούνται, αφού όπως είναι φυσικό η εν λόγω διαδικασία δεν μπορεί να χαιρεί κοινωνικής συναίνεσης. Η αστική κοινοβουλευτική «δημοκρατία» δηλώνει ανελαστική σε οποιαδήποτε αμφισβήτηση της, διαμορφώνοντας ένα νέο μοντέλο κοινωνικοπολιτικής διαχείρισης, ολοένα και πιο κοντά στην αστική κοινοβουλευτική δικτατορία...

Την ίδια στιγμή, οι επιτροπές αγώνα του κινήματος «Δεν πληρώνω» πολλαπλασιάζονται και επιβάλουν στην πράξη το δίκιο των αιτημάτων, οι απεργοί εργαζόμενοι (γιατροί, συγκοινωνίες κλπ) συντονίζουν τους αγώνες τους με τους ασθενείς και τους επιβάτες επιβάλλοντας το δικαίωμα στην υγεία και τη δωρεάν μετακίνηση, οι κάτοικοι της Κερατέας συνεχίζουν να αντιστέκονται, επιβάλλοντας το δίκιο τους σε πείσμα των δυνάμεων των ΜΑΤ. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, η μόνη αντιπολίτευση βρίσκεται έξω από το κτίριο της βουλής. Είναι η λαϊκή αντιπολίτευση των μαζικών αγώνων που αρνούνται να υποταγούν στις ανάγκες της επιχειρηματικής κερδοφορίας και στις επιλογές της «τρομοκρατικής διεθνούς» κυβέρνησης-Ε.Ε.-ΔΝΤ, διεκδικούν το σύνολο των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και επιβάλουν στην πράξη το δίκιο των εργαζομένων και της νεολαίας. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, καταπίεση και εκμετάλλευση βαδίζουν χέρι-χέρι, καθιστώντας ξεκάθαρο πως η διεκδίκηση πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών, ατομικών και συνολικών, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πάλης για την κατάργηση της εκμετάλλευσης και τη συνολική κοινωνική απελευθέρωση.

Σήμερα όπως και πάντα, τα δικαιώματα και οι ανάγκες της εργαζόμενης πλειοψηφίας, δεν θεσπίζονται από τους νομοθέτες, δεν αναγνωρίζονται από τα δικαστήρια, κερδίζονται στους δρόμους, στις γειτονιές, στους χώρους δουλειάς και στα σχολεία, με πράξεις διαδηλώσεων, καταλήψεων και συλλογικών διαδικασιών που θα κρίνονται παράνομες μέχρι να γίνουν νικηφόρες.

Η ΚΟΡΟΪΔΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η σχέση του έμμισθου δικηγόρου-συνεργάτη με το δικηγόρο-εργοδότη είναι μια σχέση φάντασμα με την έννοια ότι δεν υφίσταται και πραγματικά και νομικά. Τυπικά ο έμμισθος δικηγόρος δεν υφίσταται ως τέτοιος αλλά ως «συνεργάτης» του δικηγόρου-εργοδότη. Όρος περιέργος και, κυρίως, ύποπτος.

Περίεργος γιατί (και αυτό μπορούν να το βεβαιώσουν όλοι οι συνάδελφοι που βρίσκονται ή έχουν βρεθεί σ' αυτήν τη θέση), παρ' όλη τη σχέση «συνεργασίας», ο συνεργάτης-δικηγόρος εκτελεί πιστά και χωρίς αντιρρήσεις τις εντολές του δικηγόρου-εργοδότη σχετικά με το χειρισμό μιας υπόθεσης, χωρίς να έχει καν δικαίωμα λόγου επάνω σ' αυτό το ζήτημα. Το ωράριο εργασίας οριοθετείται αποκλειστικά από το δικηγόρο-εργοδότη και ο συνεργάτης-δικηγόρος υποχρεούται να το ακολουθεί πιστά με ακρίβεια δευτερολέπτου. Τέλος, ο συνεργάτης-δικηγόρος αμείβεται μηνιαία με ένα συγκεκριμένο ποσό (κατά μέσο όρο γύρω στα 800 ευρώ), ασχέτως του ύψους των εσόδων του δικηγορικού γραφείου στο οποίο εργάζεται. Αυτές, δε, οι αποδοχές βρίσκονται, κατά το κοινώς λεγόμενο, «στον αέρα», γιατί είτε καταβάλλονται «μαύρα» στον έμμισθο συνεργάτη, είτε αυτός υποχρεώνεται από τον δικηγόρο-εργοδότη να εκδώσει απόδειξη παροχής υπηρεσιών προς αυτόν (το διαβόητο «μπλοκάκι»). Όλα αυτά, όπως εύλογα προκύπτει, δεν αποτελούν και την πεμπτουσία της έννοιας «συνεργασία», αντίθετα, περιγράφουν επακριβώς τη σχέση εργοδότη-υπαλλήλου και, μάλιστα, στην απεχθέστερη μορφή της.

Γιατί, όμως, ύποπτος; Απλά επειδή ο ίδιος ο όρος χρησιμοποιείται ως δόλωμα που «πετιέται» στον έμμισθο δικηγόρο-συνεργάτη για να τον αποκοιμίσει. Ο έμμισθος συνεργάτης δεν πρέπει να θεωρεί τον εαυτό του τόσο ως έμμισθο όσο ως συνεργάτη. Ο έμμισθος συνεργάτης δεν πρέπει να θεωρεί το δικηγόρο-εργοδότη ως αφεντικό αλλά ως εμπειρότερο συνεργάτη που του προσφέρει τη μεγάλη ευκαιρία να εκπαιδευτεί κοντά του και να αποκτήσει την πολυπόθητη εμπειρία που θα τον καταστήσει κι αυτόν έναν μελλοντικό επιτυχημένο επαγγελματία! Ο έμμισθος συνεργάτης δεν πρέπει να διεκδικεί τα δικαιώματά του, τα οποία απορρέουν από την πραγματική θέση του στη γενικότερη λειτουργία του δικηγορικού γραφείου, αλλά πρέπει να δείχνει συνεχώς τον καλύτερό του εαυτό και να προσφέρει το 100% των δυνατοτήτων του «για το καλό του γραφείου», πολλές φορές 12 και 14 ώρες το 24ωρο.

Τώρα, υπεισέρχεται το κρισιμότερο ερώτημα απ' όλα: Γιατί αυτό το «δόλωμα» φέρνει σχεδόν πάντα θετικό αποτέλεσμα σ' αυτόν που το ρίχνει; Κι εδώ η απάντηση είναι

απλή, απελπιστικά απλή. Κανείς δεν πηγαίνει να εργαστεί σε ένα δικηγορικό γραφείο με την προοπτική να έχει μια μόνιμη και σταθερή δουλειά ως έμμισθος συνεργάτης. Πηγαίνει με απώτερο στόχο να εργαστεί για ένα μικρό χρονικό διάστημα, να αποκομίσει εργασιακή εμπειρία και μεγαλύτερη επιστημονική επάρκεια και, αργότερα, να εργαστεί μόνος του ως δικηγόρος-ελεύθερος επαγγελματίας. Με αυτή τη λογική, βλέπει ως «προσωρινή αβάρια» όλη τη γκάμα της εργασιακής αναρχίας, την οποία βιώνει καθημερινά στο πετσί του, και μαθαίνει να κάνει υπομονή προκειμένου να περάσει ο καιρός με όσο το δυνατόν λιγότερες εντάσεις ανάμεσα σ' αυτόν και τον δικηγόρο-εργοδότη. Αυτή η λογική, όμως, έχει και άλλες, μακροπρόθεσμες συνέπειες στο σύνολο, σχεδόν, των εμμίσθων συνεργατών. Βλέποντας ο καθένας την κατάσταση που βιώνει ως προσωρινή, όσο απωθητική και να του είναι, και κάνοντας υπομονή μέχρι «να περάσει το κακό», περιπίπτει σιγά-σιγά σε μια κατάσταση μοιρολατρίας και η μόνη αντίδρασή του στην όλη κατάσταση φτάνει σε κορύφωση μόνο όταν συναντιέται με άλλους έμμισθους συνεργάτες και διεκτραγωδούν όλοι μαζί τα βάσανά τους, αυτοπαρηγορούμενοι, ταυτόχρονα, ότι «κάποτε όλα αυτά θα περάσουν» και θα εργαστούν μόνοι τους χωρίς να εξαρτώνται από κανέναν. Επίσης, αυτή η μοιρολατρία οδηγεί στο φαινόμενο της ανυπαρξίας αγώνων για κατοχύρωση της θέσης των εμμίσθων συνεργατών και βελτίωσή της, γεγονός που έχει ως άμεση συνέπεια την ανυπαρξία νομικής κατοχύρωσης της θέσης του έμμισθου συνεργάτη.

Αυτή, ακριβώς, η ανυπαρξία κατοχύρωσης της θέσης του έμμισθου συνεργάτη οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στη φεουδαρχικού τύπου εξάρτησή του από τον εργοδότη-δικηγόρο. Αυτό που θα πρέπει να περιμένει, στην καλύτερη περίπτωση, είναι ένας μηνιαίος μισθός των 800 ευρώ χωρίς ασφαλιστική κάλυψη εκ μέρους του δικηγόρου-εργοδότη, γεγονός που έχει ως συνέπεια την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών του έμμισθου συνεργάτη από τον ίδιο, αφαιρώντας τις από τις καθαρές αποδοχές του. Δεδομένου, δε, του ότι, απ' ενός ο ανωτέρω μηνιαίος μισθός καταβάλλεται στον έμμισθο συνεργάτη για 11 μήνες και όχι για 12 (ο Αύγουστος θεωρείται νεκρή περίοδος λόγω του κλεισίματος των δικαστηρίων από 1/8 έως 31/8) και, απ' ετέρου οι ασφαλιστικές εισφορές ενός δικηγόρου για την πρώτη 5ετία δικηγορίας, περίοδος στην οποία βρίσκεται η συντριπτική πλειοψηφία των έμμισθων συνεργατών, ανέρχονται σε ένα ποσό 1600-1700 ευρώ, τότε εύλογα συμπεραίνει ο οποιοσδήποτε ότι ο νέος έμμισθος συνεργάτης καταβάλλει τα 2 από τα 11 μηνιαϊκά του ως εισφορές στα ασφαλιστικά του ταμεία.

Υπάρχουν, όμως, και χειρότερα από τα παραπάνω. Η επιβολή φόρου Φ.Π.Α. σε ποσοστό 23% στην παροχή δικηγορικών υπηρεσιών είναι πραγματικά γροθιά στο στομάχι του έμμισθου συνεργάτη, ο οποίος δουλεύει στο δικηγόρο-εργοδότη εκδίδοντας αποδείξεις παροχής υπηρεσιών σ' αυτόν, γιατί ο δικηγόρος-εργοδότης οπωσδήποτε δε θα δώσει ανάλογη ποσοστιαία αύξηση στον έμμισθο συνεργάτη του αλλά, αντίθετα, θα τον πιέσει να απορροφήσει τον Φ.Π.Α. ο ίδιος. Σε συνδυασμό, δε, με το ότι, όπως προαναφέραμε, ο έμμισθος συνεργάτης επιβαρύνεται ο ίδιος με την καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών του, το αποτέλεσμα είναι αυτός να ζει μηνιαία με ένα ποσό το οποίο είναι ελάχιστα υψηλότερο από το επίδομα ανεργίας. Έρχεται, τώρα, η στιγμή του «δια ταύτα». Πρώτα, τι πρέπει να γίνει για να αλλάξει όλη αυτή η κατάσταση; Η απάντηση σ' αυτό είναι απλή: πάλη για αναγνώριση και νομική κατοχύ-

ρωση της ιδιότητας του έμμισθου συνεργάτη ως τέτοιου καθώς και των δικαιωμάτων (εργασιακών, μισθολογικών, ασφαλιστικών) που απορρέουν από την πραγματική του θέση μέσα σε ένα δικηγορικό γραφείο. Έπειτα ακολουθεί φυσιολογικά η εξής απορία: πώς μπορούν να υλοποιηθούν τα παραπάνω; Ένα πρώτο, απαραίτητο, βήμα είναι η δημιουργία Σωματείου Μισθωτών Δικηγόρων, το οποίο θα παρεμβαίνει στο προεδρείο και στο Δ.Σ. του Δ.Σ.Α., προασπιζόμενο την κατοχύρωση και τη διεύρυνση των δικαιωμάτων των έμμισθων συνεργατών. Ένα δεύτερο, εξ ίσου απαραίτητο, βήμα είναι να ενισχυθούν εκείνες οι φωνές εντός του Δ.Σ.Α., οι οποίες παλεύουν αταλάντευτα για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των έμμισθων συνεργατών και για την κατάργηση του αίσχους της μαύρης ανασφάλιστης εργασίας στο επάγγελμά μας.

- α. Κατοχύρωση της ιδιότητας του μισθωτού δικηγόρου ως τέτοιου. Τέρμα πια στην κοροϊδία του έμμισθου «συνεργάτη».**
- β. Κατοχύρωση κατώτατου μισθού, ωραρίου, αποζημίωσης μετά από καταγγελία**
- γ. Καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών των έμμισθων συνεργατών και ασκουμένων από τους δικηγόρους εργοδότες**
- δ. Ίδρυση Σωματείου Μισθωτών Δικηγόρων, το οποίο θα παρεμβαίνει στο προεδρείο και στο Δ.Σ. του Δ.Σ.Α. για την κατοχύρωση των εργασιακών, μισθολογικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων των μισθωτών δικηγόρων.**
- ε. Υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας με την οποία θα κατοχυρώνονται και νομικά τα δικαιώματα των μισθωτών δικηγόρων.**

ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΩΝ ΑΣΚΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ Μαθητεία ή... ομηρία;

Αναμφίβολα, η πιο ευέλικτη και η πιο συμφέρουσα οικονομικά για τους εργοδότες μορφή εργασίας των δικηγόρων που απασχολούν στα γραφεία τους είναι ο θεσμός της άσκησης. Χιλιάδες απόφοιτοι της Νομικής κάθε χρόνο, αναζητούν απεγνωσμένα μια θέση στην πραγματικότητα της δικηγορικής ζωής και την βρίσκουν σε κάποιο δικηγορικό γραφείο όπου θεωρείται πως θα αποκτήσουν τα απαραίτητα εφόδια για την επαγγελματική τους ζωή από κάποιον έμπειρο και επιτυχημένο συνάδελφο.

Τελικά όμως, προς μεγάλη απογοήτευση, αντιμετωπίζονται στην καλύτερη περίπτωση ως μηχανές παραγωγής πολυάριθμων δικογράφων «ήσσονος σημασίας» για τους μεγαλοδικηγόρους – εξουσιοδοτήσεων και άλλων δευτερευόντων εγγράφων και στη χειρότερη ως κλητήρες και γραμματείς.

Η καθημερινότητα ενός ασκούμενου δικηγόρου είναι ιδιαίτερα σκληρή για πολλούς λόγους. Καταρχάς, στο βαθμό που θεωρούνται μαθητευόμενοι, οι αποδοχές που λαμβάνουν είναι της τάξης του εξευτελιστικού ποσού των 300 με 400 ευρώ με τα οποία προφανώς και δεν μπορούν να ανταποκριθούν στα έξοδά τους, ενώ στις «προνομιούχες» περιπτώσεις που η αμοιβή αγγίζει τα 500-600 ευρώ, ο ασκούμενος, επειδή έχει «τόσο καλή αντιμετώπιση» στο οικονομικό κομμάτι από τον εργοδότη του, είναι ξαφνικά υποχρεωμένος να εργάζεται μέχρι και 10-12 ώρες την ημέρα, να αναπτύσσει υπερφυσικές δυνατότητες –ήτοι να μπορεί την ίδια ώρα να βρίσκεται στην Ευελπίδων, στο Ταμείο Προνοίας και στο σούπερ-μάρκετ επειδή τελείωσε ο γαλλικός καφές στο γραφείο– και φυσικά να ανέχεται συμπεριφορές εξευτελιστικές που παρατηρούνται σε μεγάλα δικηγορικά γραφεία όπου οι ασκούμενοι πολύ συχνά αντιμετωπίζονται σαν αποθηκευτικοί χώροι νεύρων και γκρίνιας του αφεντικού τους.

Επιπλέον, οι ασκούμενοι δικηγόροι, αν και δεν θεωρούνται ικανοί να έχουν δικαίωμα υπογραφής, ωστόσο μπορούν να συντάσσουν δικόγραφα και φυσικά εξομοιώνονται με τους νέους δικηγόρους στις ασφαλιστικές εισφορές, τις οποίες καλούνται να καλύψουν μόνοι τους αφού οι εργοδότες ποτέ δεν καλύπτουν αυτό το κομμάτι, χωρίς κανένας να σκέφτεται ότι με μέσο όρο αμοιβής τα 400 ευρώ, κανένας ασκούμενος δεν έχει αρκετά χρήματα για τα ταμεία του, οπότε μένει ανασφάλιστος, καθώς έχει απωλέσει την ιδιότητα του φοιτητή άρα τα ταμεία των γονιών του δεν τον καλύπτουν πια και δεν έχει τη δυνατότητα να γραφτεί στα δικά του.

Η σκληρότητα πάντως της καθημερινότητας των ασκούμενων έγκειται κυρίως στο ότι σε όλα ανεξαιρέτως τα δικηγορικά γραφεία, ο ασκούμενος δεν λαμβάνει νομικές

γνώσεις ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει σε μια υπόθεση μετά το τέλος της περιόδου άσκησης, αλλά μαθαίνει μηχανικά να περιπλανιέται στα δικαστήρια και σε πάσης φύσεως δημόσιες υπηρεσίες, από τον Άρειο Πάγο ως την Ευελπίδων και από τα υποθηκοφυλακεία μέχρι τις εφορίες, για εργασίες με νομικό περιεχόμενο μεν αλλά που μπορούν να γίνουν κτήμα ενός ανθρώπου σε λιγότερο από 2 μήνες. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι ο ασκούμενος να ξέρει απ' έξω και ανακατωτά τι μπορεί να κάνει κανείς σε κάθε όροφο κάθε κτιρίου του Πρωτοδικείου και του Εφετείου και ποιες περιοχές έχουν δικό τους υποθηκοφυλακείο, αλλά πολύ συχνά δεν ξέρει να συντάξει ούτε καν μια διαταγή πληρωμής ή μια αγωγή γιατί κανείς ποτέ δεν του έχει αναθέσει να συντάξει ή αν του ανέθεσε ποτέ δεν του την έδωσε διορθωμένη με επεξηγήσεις προκειμένου να μάθει, παρά μόνο εκτυπωμένη όταν έρχεται η ώρα της κατάθεσης. Άλλωστε, όταν ένας ασκούμενος τις πρωινές ώρες είναι σε εξωτερικές δουλειές, προφανώς υπόκειται τεράστια φυσική κόπωση με αποτέλεσμα και ο ίδιος να μην μπορεί να ασχοληθεί με νομικά ζητήματα στο γραφείο λόγω της εξάντλησης ή αν του έχει ανατεθεί μια νομική αμιγώς εργασία, καταλήγει να εργάζεται μέχρι τις 8 και τις 9 το απόγευμα γιατί έχει απασχοληθεί με την επιστροφή του με εργασίες επιπέδου φωτοτυπιών, θέσης σφραγίδων για επικύρωση, αποστολής φαξ κ.ο.κ. που δημιουργούν ακόμη μεγαλύτερη φυσική εξάντληση.

Στην πραγματικότητα λοιπόν, η άσκηση αποκόπτει τον απόφοιτο Νομικής από τα επαγγελματικά και εργασιακά του δικαιώματα: οι υποχρεώσεις του είναι ίδιες και περισσότερες από αυτές ενός δικηγόρου εγγεγραμμένου στο σύλλογο, αλλά τα δικαιώματά του δεν κατοχυρώνονται πουθενά. Ένας ασκούμενος καλύπτει όλες τις τρέχουσες ανάγκες ενός γραφείου, από γραμματειακές ελλείψεις και κούριερ, έως καθαρά δικηγορικές εργασίες. Είναι συχνές άλλωστε οι περιπτώσεις όπου οι ασκούμενοι λειτουργούν ως μοχλός πίεσης προς τους μισθούς των έμμισθων συναδέλφων τους, καθώς υπάρχουν γραφεία τα οποία λειτουργούν μόνο με ασκούμενους, στη θέση γραμματέων και δικηγόρων! Επιπλέον, η άσκηση συντελεί στην αποδοχή των πλέον δυσμενών όρων εργασίας ως «φυσικών νόμων», ήδη από πολύ νωρίς, έτσι ώστε να αποτελέσουν οι ασκούμενοι ένα πρόθυμο φυτώριο του νέου μοντέλου δικηγορίας, πλήρως εγκλωβισμένοι σε μια σκληρή εργασιακή ιεραρχία.

Απέναντι σ' αυτήν την κατάσταση και την δυσοίωνα προοπτική για την ζωή μας οι ασκούμενοι δικηγόροι, μαζί με τους εμμισθους και τους νέους που αντιμετωπίζουν μια αντίστοιχα βίαιη και σκληρή καθημερινότητα, είναι αναγκαίο να πάρουμε την τύχη στα χέρια μας και να αντιδράσουμε συλλογικά απέναντι στα αυτονόητα δικαιώματα μας για την θεμελίωση πραγματικών όρων αξιοπρέπειας.

Όσο οι εργασιακές μας σχέσεις είναι αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης του καθενός από εμάς, τόσο η κατάσταση θα διαιωνίζεται.

- **Συλλογική διεκδίκηση αυτονόητων εργασιακών δικαιωμάτων**
- **Κατάργηση της άσκησης.
Όλα τα εργασιακά δικαιώματα στο πτυχίο.**

ΨΗΦΙΖΟΥΜΕ ΛΕΥΚΟ ΣΤΗΝ ΚΑΛΠΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγόρων Αθήνας | www.epda.gr

ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥΣ
ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΔΥΘΕΙ ΤΟ ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ

Εναλλακτική Παρέμβαση Δικηγόρων Αθήνας

www.epda.gr

Επικοινωνία: info@epda.gr

ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥΣ
ΓΙΑ ΝΑ ΑΝΑΔΥΘΕΙ ΤΟ ΑΛΛΟ ΠΡΟΣΩΠΟ
ΤΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΑΣ
